

Tupakkalain kokonaisuudistus

(549/2016)

Meri Paavola

Savuton Helsinki -verkosto

15.9.2016

Suomen tupakkalainsäädännön historiaa

- tupakkalaki 1976 (voimaan 1977)
 - tupakointikieltoja
 - mainontakielto
 - myyntikielto ”ilmeisesti” alle 16-vuotiaille
- epäsuora mainonta kielletyksi 1995
- nuuskan myynti kielletyksi 1995
- työpaikkojen tupakointikiellot 1995
- ravintolatupakointi kielletyksi 2007
- tupakoinnin loppuminen lain tavoitteeksi 2010
- esilläpitokielto voimaan 2012

Miksi kokonaisuudistus?

- EU:n uusi tupakkatuotedirektiivi (2014/40/EU)
 - kansalliset muutostarpeet
 - vanhan tupakkalain hajanaisuus
- parasta tehdä kokonaisuudistus (vuoden 1976 tupakkalaki kumotaan ja säädetään uusi tupakkalaki)

Aikataulu

- 5/2014: tupakkatuotedirektiivi voimaan
- 6/2014: STM:n tupakkapoliittinen toimenpideohjelma
- 3/2015: HE:n valmistelu alkoi
- 8–9/2015: HE-luonnos lausuntokierroksella
- 25.2.2016: alkuperäinen esitys annetaan (HE 15/2016 vp)
- 7.4.2016: täydentävä esitys annetaan (HE 58/2016 vp)
- 29.4.2016: perustuslakivaliokunnan lausunto (PeVL 17/2016 vp)
- 20.5.2016: tupakkatuotedirektiivin täytäntöönpanon määräaika
- 2.6.2016: sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö (StVM 7/2016 vp)
- 21.6.2016: eduskunta hyväksyi uuden tupakkalain (549/2016)
- 22.6.2016: eduskunnan vastaus (EV 83/2016 vp)
- 29.6.2016: presidentti vahvisti lain
- 15.8.2016: tupakkalaki voimaan

TOBACCO CONTROL

The Tobacco Endgame

tobaccocontrol.bmj.com

BMJ

Tupakkalaki 1 §

Lain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen.

Tupakkatuotedirektiivistä johtuvia uudistuksia

- kuvavaroitukset tupakkapakkauksiin
- ns. tunnusomaisten tuoksujen ja makujen kieltäminen
 - esim. mentoli, suklaa, vanilja
- sähkösavukkeiden sääntely
 - lääkelainsäädäntö → tupakkalainsäädäntö
 - vaatimukset laitteen ja nesteen ominaisuuksille jne.

Yhdistetyt terveysterveisvaroitukset 65 %

**Tupakansavusi vahingoittaa lapsiasi,
perhettäsi ja ystäviäsi**

**Rök skadar dina barn, din familj och
dina vänner**

Tukea lopettamiseen: www.tupakkainfo.fi
Stöd för att sluta: www.tobaksinfo.fi

**Tupakointi vahingoittaa
keuhkojasi**

Rökning skadar lungorna

Tukea lopettamiseen: www.tupakkainfo.fi
Stöd för att sluta: www.tobaksinfo.fi

Tupakkatuotedirektiivistä johtuvia asioita: ”tunnusomaisten tuoksujen ja makujen” kieltö

- savukkeet ja kääretupakka
- kielletään tuoksut ja maut, jotka
 - seurausta lisäaineista
 - havaittavissa ennen käyttöä tai sen aikana
- esim. mentoli, vanilja, suklaa
 - mentolin osuus Suomessa 25 %
 - suositut maut (mentoli) kielletään vasta 2020
 - kapselisavukkeet (myös mentoli) kiellettiin 15.8.2016
- houkuttelevuuden väheneminen
- EU-tason paneeli arvio tarvittaessa, onko tuotteessa tunnusomaista makua

Sähkösavukkeet

- sähkösavukkeet, joissa on nikotiinia, tulevat Suomen markkinoille nykyistä vapaammin
 - tähän asti myynti on vaatinut lääkelain mukaisen myyntiluvan
- riskit → sähkösavukkeita säännellään samalla tavalla kuin tupakkatuotteita

Sähkösavukkeet, jatkuu

- tupakkatuotedirektiivistä johtuvia asioita:
 - tiukat laatu- ja turvallisuusvaatimukset
 - nikotiinia koskeva varoitusmerkintä
- kansallisia asioita:
 - ikäraja 18 v
 - käyttökiellot tiloissa, joissa ei saa tupakoida
 - mainontakielto
 - esilläpitokielto
 - alaikäisten hallussapitokielto
 - myyntilupa
 - tunnusomaisten tuoksujen ja makujen kieltö (nikotiinittomat 1.1.2017–)
 - maahantuonnin kiellot ja rajoitukset
 - etämyynnin kieltö (1.1.2017–)

Parveketupakointi (1.1.2017–)

- asuntoyhteisö voi hakea kunnalta tupakointikiellon määräämistä
 - hakemuksessa täsmennetään, mihin tiloihin tupakointikieltoa haetaan
- kunnan on määrättävä tupakointikielto, jos savua voi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua esim. parvekkeelta toiselle
 - tyyppitilanne: päällekkäin olevat lasitetut parvekkeet
 - ei tarvitse osoittaa terveyshaittaa, vaan savun leviämisen mahdollisuus riittää kieltoon
- asetus ja ohjeistukset valmisteilla

Autotupakoinnin kieltö

- tupakointi kielletty yksityisessä käytössä olevan kulkuneuvon sisällä, kun siellä oleskelee alle 15-vuotias
 - ei koske kulkuneuvon asuintilaa (esim. asuntovaunut)
- ”valvonta” kuuluu kunnalle, ei rangaistusta
- vahva yhteiskunnallinen viesti

Savuttomat tupakkatuotteet

- savuttomia tupakkatuotteita:
 - nuuska, purutupakka, nenänuuska sekä muut tupakkatuotteet, joita ei polteta
- nuuskan myynti kiellettyä ja matkustajatuonti rajoitettua kaikissa EU-maissa Ruotsia lukuun ottamatta, muut savuttomat aiemmin Suomessa ”vapaita”
 - yritetty kiertää nuuskan kieltä väittämällä tuotetta purutupakaksi
 - esim. purutupakan ja nenänuuskan suosio kasvussa Keski-Euroopassa, ei haluta niistä nuorison uutta ”hittituotetta”
- matkustajatuonti rajoitettu 1 kg vuorokaudessa

24 tunnin aikaraja

- Tuonti ETA:n ulkopuolelta (esim. Venäjä) edellyttää yli vuorokauden poissaoloa Suomesta
- Alkoholin osalta aikaraja on 20 tuntia

Asetukset

- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden vähittäismyyntipakkausten varoitusmerkinnöistä (591/2016)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus tupakkatuotteita ja vastaavia tuotteita koskevista standardeista ja ilmoituksista (592/2016)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden vähittäismyynnistä (593/2016)
- Valtioneuvoston asetus tupakointitiloista (601/2016)

